

REDACTIA
și ADMINISTRATIJA:
Deák Ferenc-utca 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure. inserțiuni și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

PARARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

ABONAMENTUL:

Pe un an 10 coroane.
Pe jum. an 5 coroane.

Pentru România și străinătate:

Pe un an 14 franci.
Pe jum. an 7 franci.

Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Din lumea celor mici.

Conferință ținută în 9 februarie de prof. Sabin Evuțian.

*Prea Sf. Dle Episcop!
Doamnelor și Domnilor!*

Voiu să vă duc gândul în lumea celor mici, — în lumea drăgălașă a copilăriei. Toți am trăit-o... Cu toate astea nu cred să fie nimeni între DVoastră, care n'ar dori s'o retrăiască, — pe câteva clipe măcar, — fiindcă orice s'ar zice... e o lume, care se regretă.

În vremea din urmă copiii sunt centrul unor observații foarte interesante. Rezultatele acestor încercări și cercetări au dat pe de-o parte o bogată literatură despre copii, — de altă parte au dat îndemn la înființarea și augmentarea „Bibliotecilor pentru copii și pentru tinerime“, din cari un început avem și noi Românii de aici. Și oare numai curiozitatea să-i fi îndemnat pe cercetătorii și povățuitorii acestei lumi a piticilor!?... Prea egoist ar fi un astfel de îndemn! *Starea de azi a creșterii* (educației) copiilor e puternicul imbold. Fiindcă părinții, *dacă* văd manifestările sufletești ale copiilor, le văd ca efect numai, fără a pătrunde desfășorarea lor, — și astfel, de cele mai multe ori, înțeleg și aplică greșit acele manifestări. — Iar când ajung la rezultate false, pun vina în cărucia copiilor, — tot ei bieții, — zicându-le »copii răi« sau mai frumos »copii moderni«. Ei, dar după toate astea n'ar fi nici o mirare, dacă mâne-poimâne vom ceti următoarea știre surprinzătoare: »Doi copii moderni cetesc împreună o carte din »Biblioteca copiilor«. Deodată cel mai mare, care cetește, își întrerupe lectura și se 'ntreabă cu voce înaltă: »De ce nu au oare și părinții o »Bibliotecă a părinților«, cum avem noi pe-a noastră!?«...

Să coborâm însă din lumea imposibilităților în lumea copiilor. Să fim iarăș copii, pentru că ceice știu să fie copii, sunt buni părinți.

* * *

Cât sunt ei de mici, *copilașii* au o lume mai mare ca a noastră. Abiă născuți, ei sunt stăpânii, până unde pot să pătrundă numai cu glasurile lor. Toți se 'nvârt în jurul lor, toți se 'ntrec

să-i alinte, să le cânte și să le umble 'n voie. Sunt craii din bazme, cari stăpânesc universul tot, se războiesc cu luna voind s'o prindă dinaintea nasului. Li-e ușor, ei n'au depărtare și n'au timp. Dar ian să nu le dai ceva și să vezi cum plâng acești despoți mici. Și cum să nu plângă, când își văd periclitată domnia și stăpânirea, care cu cât cresc, se prăbușește tot mai mult, ca la urmă ei — copiii crescuți — să fie stăpâni numai pe ei înșiși.

Mare e împărăția celor mici, prea mare ca să n'aibă dintru'nceput un povățuitor, înainte de-al conduce povețele mamelor, »în mâinile cărora zace soarta omenimii întregi.«¹⁾ Cel dintâiu povățuitor al lor e natura.²⁾ Un copil sănătos are cinci simțuri, iar aceste lucrează fără 'nctare. Lucrurile din afară, impresiunile, le ating simțurile și ele le conduc prin niște poteci, numite nervi la creeri, sediul sufletului, iar aici impresiunile se iau la cunoștință. Cei ce le iau la cunoștință. Cei ce la iau la cunoștință, le știu, ceeace le arată prin vre-o mișcare oarecare. D. e. Copilașii simt dintru'nceput, când îi prea strânge fașa, ori baia e prea caldă ori e prea frig; și plâng... Iată primele *senzații* de apăsare, căldură, frig, cari se numesc senzații de-ale pipăitului, și iată gata și plânsul, ce 'noțește aceste senzații.

La câteva zile după naștere încep să audă. Senzațiile auzului vin p. u. după cele ale pipăitului. Dar senzațiile acestea sunt foarte puțin lămurite la 'nceput; copilul aude numai șgomot, dar nimic nu poate distinge. Tace însă sau întrerupe cel puțin plânsul, când îi dai cu zurgălaie pela urechi, fiindcă încearcă și el bietul să lămurească tonurile. Abiă după săpt. a 6-a îi e dat acest favor, și nu e mai fericit nimeni ca el, când începe să distingă și să cunoască vocea dulce a mamei sale. Senzația asta a vocii de mamă se poate asemăna cu cea ce-o are mama în clipa când soarbe mai întâiu cuvântul »mamă« de pe buzișoarele copilașului ei.

Tot atât de puțin lămurită e și senzația gustului la 'nceput. Încercați și veți vedea, că copilașii știu când gustă, dar că e dulce, ori

¹⁾ »West obișnuia să zică adeseori: »O sărutare a mamei m'a făcut pictor!« S. Smiles-Petrescu »Caractere tari« pag. 40.

²⁾ Pestalozzi »Cum își învață Gertruda copiii« pag. 22—23.

acru, ori amar ce-i dați abia în săpt. a 7-a vă va da de știre, așa cum știe.

Nu așa însă mirosul. La 2 săpt. e pe deplin dezvoltat. Câți n'au încercat din glumă, să pună copilași alăptați de mamă la pieptul altei femei; — și-au dus instinctiv gurița la piept, dar când au simțit cu ajutorul mirosului, că nu e pieptul mamei, au început să țipe și să-ți întoarcă fața.

Senzațiile văzului ar putea da destul material filozofilor. Astronomii, cum regreta Doamne, că nu sunt copii. — Clipesc ce e drept copilași la câtăva vreme după naștere, ori de câteori îi ajunge în ochi vre-o lumină mai vie, dar nu văd ei nici că e lumină, nici că e întunec, nici aproape, nici departe, nici culoare, nici formă. O senzație de lumină foarte difuză. Zadarnic ați încercă să mișcați o lampă înaintea lor, nu se uită după ea, căci n'o văd, ci numai o simt într'un fel nelămurit. — În a 4-a săpt. li-e dat să vază cea dintâiu rază de lumină, în toată splendoarea ei; — cum dau din mânuțe și piciorușe atuncil.. Se nviorează sub puterea ei, ca firicelul de iarbă la cea dintâiu rază a primăverii. Acum știu când e întunec și când e lumină, dar de partele de aproape tot nu-l pot deosebi. Vasăzică încă tot n'au adevărata senzație a văzului, care să distingă și depărtarea și forma. Lor toate le sunt aproape. Luna o văd mai aproape decum vedem noi lampa, ori de-ar ști ei vorbi ar zice: »Cum văd fumătorii jăratecul țigaretii. Vă mirați deci, că dau să prindă luna cu mâna și că se războiesc și chinuiesc s'a ajungă!? Văzându-i astfel, părinții cari nu-i pricep zic: »Mare ștengaruț va fi Puiul nostru«, dar ceice știu — rād de încercarea asta. Oricum, adâncă filozofie în ochii lor mari, vineți până la 6 săpt., în cari nemărginirea dispăre cu dealuri și munți vineți, cu lună și stele țintuite pe ceriu albastru... Poate deaceea le sunt și ȳngerii mai aproape, și dacā mor, și raiul ceresc... Și de-ar ști ei ce însemnează asta, ar regretā vāzānd cum încetul cu încetul se depărtează totul, ca în a 8-a săptămānā mānile, masa, lampa, dealuri, lunā și stele să-și ocupe locul lor aproape ori în nemărginire... În a opta săptămānā vede lampa, unde vedeā întâiu luna. Senzația văzului e acum deplinā, are și ideia depărțării și-a colorilor. O altā lume au acum înaintea ochilor: jucării cu colori ce sbiarā, pe cari părinții pricepători le aduc, ca să obișnu-ească și întārească ochii copilașilor la forme, colori și depărțāri...

La două luni deci copilul are toate senzațiile, primele arātāri sufletești, prima piatrā solidā, pe care se va ridicā māreș sufletul în toată bogăția lui. Părinții pot serbā fericiți aceastā punere a pietrii fundamentale.

Dar să ne'ntoarcem nițel, ca să putem conținuā. Copilași »protestează prin țipete« când îi strānge fașa, când e frig ori baia e prea caldā; plāng când li-e foame, când li-e somn, opresc însă plānsul, când aud zurgalaiele, când li-se cāntā »nani«; rād când recunosc și aud vocea dulce a mamei, și dau din mânuțe și piciorușe, când pentru întâia oară pot vedeā lucruri, ce le bat la ochi. — Plāng și rād, plāng fiindcă nu le place ceva ori îi doare, și rād fiindcă le place. Iată dar, plăceri și neplăceri, cele dintāi sentimente alături de cele dintāi senzații. Adevărat, că aceste sunt sentimente senzuale, ce se refer la corp, la simțuri, dar d. p. din sentimentul de plăcere, ce-l arātā copilașul, când aude vocea mamei sale. se va dezvoltā acel sentiment simpatic, de-ai plăceā tot ce-i a mamei și a tatii și tot ce fac ei; din acest sentiment se va dezvoltā sentimentul de neam, de-ai plăceā limba ce va vorbi-o, pentrucă e limba mamei și neamul său încă vorbește limba mamei; din acest sentiment se va dezvoltā sentimentul față de Dzeu, care i-a dat pe mama și neamul său; din sentimentul de plăcere, ce-l are când vede cea dintāiu razā curatā de soare, cea dintāiu verdeatā i-se va dezvoltā sentimentul estetic, de-a iubi frumsețile naturii și pe Dzeu, care le-a dat sufletului spre desfātare.

Sā rādā dar copilul și să plāngā. Nu trebuie să ne speriem îndatā, de orice țipet, fiindcă prea marea grije ce pornește din sperietura mamei ori a celor din jur ușor poate duce la un rău incalculabil în creșterea lui. Capitolul durerilor începe dela naștere, deodatā cu al bucuriilor. Sunt ele oare date zadarnic!? Neobișnuit cu fașa, temperaturi diferite, e natural să simtā de dureroase senzațiile de apāsare, recealā și caldurā. Neobișnuit cu oboseala, ce premerge somnului, e natural s'o simtā neplăcutā. Dureri tupești sunt în bunā parte, dureri ce izvoresc din neobișnuire și din dezvoltarea organelor interne. Cāt rău se face copiilor prin legānare luare în brațe la cel mai mic țipet, a scos la ivealā și Kant filosoful și ped. acum mai bine de 100 de ani, când a scris: »Faptul acesta de obicei e prima depravare a copilului, căci atunci când simte (vede), că totul se supune țipetelor sale, el le repetā des.³⁾ Apoi: »Când dinpotrivā nu te ocupi cu țipetele lor, ei se liniștesc... Lāsați-i să țipe, că se vor obosi singuri de acestea. Dar dacā te supui tuturor mofturilor în prima lor tinerețe, le perzi cu aceasta inima și moravurile.«⁴⁾ Caz analog e, când mai tārziu ca să mpaci țipetele copiilor îi îndopi cu lucruri dulci, cari îmbolnāvesc dinții și stomacul, stricānd gustul.⁵⁾ Înloc sā-l oțelim și prin

³⁾ Kant, Tratat de pedagogie p. 53

⁴⁾ Kant o. c. pag. 54. Comp. Locke-Coșbuc „Educ. sufletească“ § 8.

⁵⁾ Nisipean: »Psihologia pop.« pag. 65.

suferință pentru viață, pentru că aici »suferința e piatra de încercare a tăriei de caracter«⁶⁾

În cele dintâi luni p. u. copiii au manifestări sufletești, ca senzații și sentimente, ce însoțesc aceste senzații. — Se mai arată sufletul lor însă și în al treilea fel. Cum *deschid* ochii în lume, copiii caută sânul mamei lor, execută din buze mișcările de sugere și pot îndată să sugă⁷⁾ Scoateți-i mânuțele afară din pernă, să vedeți cum încearcă să depărteze fașa ce-l apasă, — căutați cum se silește să scape piciorușele și mânuțele de-o baie prea ferbinte, — dar... nu poate și p. u. plânge. — Lumina lampei, a lunii încearcă zadarnic s'o apuce închizând pumnișorii. — Cine-i învață!? Nimeni, s'a născut cu ei acest început de voință inferioară, ce-a primit numele de *instinct*. Mișcări *instinctive*, cum mai sunt d. p. mai târziu neastâmpărul copiilor, încât pe lângă toate rugămintile de „*Fii cuminte, puicule*,” pe lângă toate strigătele de „*Stai pe pace!*”, pe lângă toată usturimea bătailor ce le simt bielele regiuni anumite, copiii nu pot să stea locului. Așa instincte sunt însușirile proprii copilăriei, de-a se jucă în nisip, în praf, de-a se rostogoli, de-a murdări păreții, de-a se urcă pretutindeni ș. a., instincte, cari azi sunt esplicate prin legea eredității, ca rămășițe strămoșești. Ca și curiozitate citez aici o esplicare — cam forțată ce e drept — a instinctului foarte însemnat la copii: *ducerea mânilor la gură*. „În vremurile de restriște, micuț, aruncat pe jos, cel mult pe vre-o piele în peșteră, părăsit cu ceasurile, el băjbăia cu mânuțele pe jos și drept mângâiere ducea la gură fel de fel de rămășițe de hrană, oase, piei etc. Din o mie înghiță una două și stomacul, — care chiar azi la copiii mici e destul de rezistent, — pe unele le mistuia și tot eră mai mult decât nimic. Dacă îl așeză mamă-sa în burueni, caută cu mânuțele insecte, viermișori, pe cari îi ducea la gură, încât ajungea să se hrănească mulțumită numai slabelor lui puteri.«⁸⁾

Darwin dă deslegarea mai multor instincte de-ale copilașilor. E știut, că copilașii plâng la întunec, îndeosebi când se trezesc și simt, că n'au pe nimeni în apropiere. Aprinzi lampa, ori te apropii, ei îndată-și conțenesc plânsul în sughițe. Iată un *instinct de frică*. Se esplică prin frica oamenilor preistorici de fiarele sălbatice, îndată ce înoptă. — Tot așa se esplică frica copiilor de persoane streine.⁹⁾ Dacă mai puni, că mai târziu părinții neștiutori sperie copiii cu »babau«, »goga« »șiganul« moșu«¹⁰⁾ etc., prin ce

cred că-i astâmpără pe copiii dela copilării *atât de naturale* vârstei lor, apoi să nu te pună cumva sfântul să fi mai *urît*, mai *negru*, ori *bărbos* și să întri într'o astfel de casă, că-ți fuge băiatul în vre-un colț cu răsuful înghețat pe buze și nu-i chip să-l mai scoți deacolo, dacă cumva n'a avut vreme să se vâre sub pat, unde nu-l mai vezi.

Instinctele acestea prin urmare nu trebuie să le potențăm, ci dincontră să ne silim, ca cele rele să le depărtăm ori slăbim măcar prin deo-șișuire treptată.

(Va urmă).

Exortare

la sărbătoarea Sf. Trei-Ierarhi (Vasile, Grigorie și Ioan) ținută studenților în Sf. Teologie din Arad.

De Ștefan German
st. teolog a. III.

Fraților!

Intr'o mare de noroiu a vițiilor și destrăbălărilor omenеști zăcea omenimea, când a venit Mântuitorul, să întemeieze pe pământ împărăția lui D zeu, să așeze legea Sa dzească, bazată pe sf. principii a iubirii și a adevărului divin... Intr'o atmosferă morală otrăvicioasă așteptau Iudeii pe „cel prorocit“, crezând, că acesta va aduce cu sine toate bunurile pământești și cu mână darnică le va împărți lor și că-i va scăpa de sub dominațiunea romană... Dar amar s'au înșelat...

Hristos nu s'a născut în purpură și vison — ca un împărat — ci în modestul adăpost al sărăciei. N'a venit pentru cei bogați și fericiți' ci pentru cei săraci și nenorociți. Nu-l încântă plăcerile efemere ale acesteia lumi, ci tot ce are rane și dureri, tot ce înnoată în lacrimi și suspine îi este cea mai sfântă și mai curată mulțumire... Și fiindcă El s'a declarat de „D-zeul celor săraci“ și nici decum de Împăratul așteptat — care se înceapă lupta de desrobire contra Romanilor, — a fost înconjorat de pretutindeni de un strat gros de răceală, care încetul cu încetul s'a schimbat în batjocură și ură nețărmită.

În acest caz înțelegem plângerea simplă și nevinovată a Ev. Ioan: „Intru ale Sale a venit și ai săi pe dânsul nu l-au primit“ (I. 11.) Nu l-au primit, pentru că „nu au crezut mărturia, care a mărturisit D-zeu de fiul Său“ (I. Ion 5. 10), căci dacă „Domnii veacului acestuia ar fi cunoscut pe Domnul mării, nu l-ar fi răstignit“ (I. Cor. 2. 8). Și nu că nu l-ar fi putut cunoaște, dar n'au voit. De aceea zice Mântuitorul: „De nu aș fi venit și nu aș fi grăit lor... și de nu aș fi făcut lucruri între ei, care nimenea altul nu a făcut, păcat n'ar avea; dar acum n'au cu ce a se mântui de păcatul său“ (Ion. 15. 22—24).

Abia numai câtorva „aleși“ din cei „mulți chie-mați“, abia câtorva inimi curate și nevinovate li-s'a dat să-l cunoască, dar și aceștia, pentru credința lor, au fost huliți și batjocoriți de toată lumea... Acești oameni, cari au schimbat fața lumii, erau niște simpli

⁶⁾ Smiles-Petrescu o. c. 61.

⁷⁾ Nisipean o. c. pag. 186.

⁸⁾ Constantinescu, Din problemele educației 26—28.

⁹⁾ Darwin, după Const. 30—31.

¹⁰⁾ Se mai sperie încă copiii cu „*dascălul*“, „*popa*“, „*școala*“ și „*biserica*“ D. p. „*Fii bun, că de nu, te dau pe mâna dască-*

lului!“ „*Taie popa limba!*“ „*Las', te trimit eu la școală!*“ ori „*Dacă așa te porți, apoi Duminecă la biserică!*“ li depărtăm deci de locu-i sfinte, îi speriem cu persoane, față de cari ar trebui să aibă dragoste și stimă... — pentru că părinții să aibă pace...

pescari la exterior însă adânc pătrunși în suflet de duhul blândității, smerenii și iubirii lui Hristos. Pe acești „vânători de pești“ i-a făcut Mânt. „vânători de oameni“, ca să plinească ce s'a zis: „Cele bune ale lumii a ales D-zeu ca pe cei înțelepți să-i rușineze... și pe cele slabe... ca să înfrunte pe cele tari“. (I Cor. I. 2').

Învățăceilor, „ce l-au urmat cu credință, luând crucea ca jug“, le-a zis Mânt. în predica depe munte: „*Voi sunteți lumina lumii, nu poate cetatea să se ascundă deasupra muntelui stând. Nici aprind lumina și o pun sub obroc, ci în sfeșnic și luminează tuturor celor din casă*“. Cu aceste cuvinte se începe Sf. Evan. de astăzi, despre care să ne dăm puțină seamă.

Prin chiamarea la apostolie a învățăceilor, ei s'au învrednicit a se împărtăși de Darul Duhului Sf., prin ce au devenit „lumina“ sau luminătorii lumii. Mânt. Hristos le descopere adevărurile d-zeești „tainele împ. ceriurilor“ și astfel numai ei sunt în stare să învețe pe oameni Evan. Lui, numai ei pot radia raze de lumină, care să împrăștie „întunerecul“ din prejuri. Insuș Hristos „Logosul“ zice Ev. Ion „eră lumină și lumina luminează în întunec și întunerecul nu o a cuprins“ (I. 5.) Din această lumină D-zeească au luat foc Apostolii, de aceea le zice Mânt., să nu ascundă această lumină să n'o „pună sub obroc“ din pricina nenorocirilor ce vor veni nenumărate peste ei, ci mai vărtos s'o lase să lucească în deplina ei sublimitate, întocmai cum se răsfață în razele soarelui o cetate ce stă pe un vârf de munte.

Aceste Sf. cuvinte apasă și asupra noastră, iubitorilor. Și iată cum. Arhiereul e urmașul firesc al Sf. Apostoli și ca atare are datorința de-a învăța și propovădui Evangh. în tot locul și în tot timpul, căci a zis Mânt. Ap. „Mergând învățați toate neamurile...“ (Mat. 28. 19.) Prin punerea mâinilor asupra preoților din această datorință cade o parte și pe preot; lui i-se încredințează o turmă spre conducere, despre care va avea să răspundă în ziua înfricoșatului județ alui Hristos... În conducerea lui pastorală Isus îi vine în ajutor zicându-i: „Ia-mă de model, urmează-mi. „Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi“. (Ion 10. 11). Și care e păstorul cel bun? Cel ce intră pe ușă în staulul oilor. Adecă celce adus la o nouă viață, renăscut prin adevărurile sublime învățături ale Evangh. caută să cucerească sufletele oamenilor, să-i scoată „din umbră și întunec la limanul fericirii“ nu prin promisiuni deșarte nu prin torturări, ci prin sincera iubire a binelui și a adevărului divin. Păstorul cel bun sufletul și-l pune pentru oi“; el le iubește, le îngrijește și în caz de nevoie, când vin lupii să le răpească și le apără chiar cu risicul vieții sale... În alt caz — se aseamănă cu nămitul, care fuge și lasă turma pradă „lupilor“ „de plată având mai multă grijă“... Ce frumos ilustrează pe omul egoist și indiferent, pe care nu-l impresionează neajunsurile, cari vin peste bieții creștini. În loc să-l afli în fruntea parohienilor săi, luptând pentru înaintarea bisericii și a neamului îl vezi pactând cu dușmanii turmei sale pe urma cărui act cu un surâs diabolic își umple punga...

Să răscolim nițel cenușa din vatra trecutului și să ne dăm seama în trăsături generale, cum au fost păstorii noștrii din bătrâni? Deodată cu retragerea legiunilor din Dacia, asupra epocii de aur a Românilor — cum numește un istoric acel timp de înflorire al pop. român — s'a tras un văl întunecat... Tinărul popor — îndată cu venirea Vandalilor — se oază părăsit de toți... În mijlocul lui se ridicară, niște oameni vred-

nici: preoții, cari știură să-i conducă în acele veacuri triste de suferințe și nevoi... știură să treacă naia bisericii și a neamului printre stâncele Scylla și Carybda.. Adevărat nu erau „iscusiți“, erau însă bogați în credință, erau „statornici în cinstea de lege și neam“ și acest duh l-au știut însuflă și în inimile credincioșilor săi, cari apoi i-au dat ce a avut mai scump, numele de „Părinte“.

Așa eră „Păstorul cel din bătrâni“ păstorul vremilor de grea iobăgie. Acum a sosit veacul culturii, a ispitelor și a necredinții, care voiește să tragă lumea întreagă pe valurile sale, prin furtunoase furtuni. În aceste zile cine e conducătorul firesc al poporului? Tot „Părintele“.

În fața valurilor amenințătoare ale vieții de fel și fel de curente antireligioase preotul e chemat să țină cârma cu credință în D-zeu, cu nădejde în viitorul mult puțin apropiat, și cu dragoste față de păstorii. Da! cu dragoste, căci zice Ap. Pavel: „De aș grăi în limbile omenești și îngerești.. și de aș avea toată știința și credința, încât să mut și munții iar dragoste nu am, nimica nu am“. (I. Cor. 13. 1—9). Și ca să poată stă la locul conducerii, preotul trebuie să se întărească în credință, să se înarmeze cu Sf. Scriptură, cu arma armelor, ca să poată apăra biserica și să poată tăia în lupii cei mai sălbatici, în „pocăiți“ cari caută să sfășie turma credincioasă smulgându-o din legea sfântă strămoșească și abătându-o în spre prăpastia întunerecului. Dar să nu pregete a se indeletnici și cu armele științei, ca să poută combata „ideile moderne“, cari nu numai, că înveninează sufletele ci atacă la nimicirea bisericii și a neamului.

Când ideile unui Nitsche, Haeckel, Nordan și alții, cari în D-zeu văd pericolul cel mai mare al omeniei și nu se sfiesc al nomi chiar și minciună, zic: când aceste „idei moderne“ vor fi urmate și de oamenii noștrii, în speranța unei îmbunătățiri a sortii — cu toate că ei doar nici când nu le vor înțelege — atunci va cădea Biserica și fără biserică neamul nostru e pierdut. Oare ce s'ar fi ales de biet poporul nostru, dacă în aceste 19 veacuri nu ar fi fost biserica, care să-l ia sub aripele sale și să-i verse balzam alinător pe ranele deschise de împrejurările maștere ale timpurilor? Demult ne-am fi stins și numele de „Român“ azi n'ar mai figura în cartea neamurilor.

Când păst. de suflete va fi conștiu de chiamarea sa, când își va da seama. că el e pus să veghizeze asupra unei turme întocmai cum cetatea e menită să apere orașul și el ca „cetate“ nu se poate ascunde „deasupra muntelui stând“ atunci se vor potrivi cuvintele Mânt. „Voi sunteți lumina lumii...“

Pe lângă acestea preotul de suflete sub raport moral trebuie să fie: bun, drept, sincer, blând, smerit, pildă de viață cinstită și morală urmând întru toate lui Hristos, care a fost exemplul tuturor virtuților. El are se întruchieze pe păstorul cel bun ce merge înaintea oilor, conducându-le „nu după poftele omenești, ci oupă voia lui D-zeu“ (I Petru 4. 2). Lumina ce o pune în sfeșnic, să nu o folosească pentru scopurile sale, ci spre lauda lui D-zeu. „*Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor*“ — a zis Mântuitorul — „*că văzând faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl nostru cel din ceriuri*“.

„Nu lacrimile și suspinele, nu sprâncenele înourate și buzele tremurătoare de mânie vestesc pe creștinul adevărat“ ci faptele lui cele nobile (Cf. Carmen Sylva: „Cuvinte sufletești“).

Fapte cere Mântuitorul pe lângă credință: „Credința fără fapte moartă este“ (Iacob II. 26). Da! fapte, că ele sunt acelea după cari se vor judecă oamenii, numai ele însoțesc pe om înaintea înfricoșatului tron D-zeesc; banii — cel mai scump prietin al omului pe pământ — îl părăsește momentan, doar de-i cumpără o lumânare la căpătăiu; rudeniile îl însoțesc abia până la mormânt, de unde se reintorc „temându-se de mânia judecătorului.“

Prin fapte trebuie să se distingă preotul, cari au să fie interpretul cel mai viu al vorbelor lui. Un fel de „Popa Tanda“ să fie tot preotul, neșovăind înaintea greutăților, cari desigur se pun ca stăvilă și în decisiunile luate să steie ca o stâncă de granit în mare, de care se sfarmă cu furie valurile spumegoase, fără s'o poată nimici... Va trece furtuna și blând va surăde înălțându-se în mijlocul mării liniștite... Din un sentiment ideal trebuie se emaneze faptele păstorului: de-a face bine deapropelui tău, chiar „și celor ce ne urăsc pe noi“ de-a te jertfi pentru biserică și neam. Când vor vedea credincioșii săvârșind preotul lor fapte pretinse de misiunea preoțească, nu numai că-l vor imita, dar vor lăuda pe Dzeu. Și asta pretinde Isus, când zice: Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor. ca văzând ei faptele voastre cele bune, să mărească pe Tatăl vostru cel din cer“.

Jidovii, din faptele Fariseilor nu puteau mări pe Dzeu, fiindcă aceștia, ce făceau, nu făceau din inimă, din convingere, ci numai de ochii lumii; legea o interpretau numai după litera moartă, abandonând cu totul spiritul.

A trebuit să vină Mânt. ca această lege, ce a fost numai „umbra celei viitoare“, să o întregască, dându-i un caracter mai universal, mai sublim. Și de aceea zice: „Să nu credeți, că am venit să stric legea sau prorocii, n'am venit să stric, ci s'o plinesc“. Și trebuiă plinită legea lui Moise; care se referea numai la Evrei, care consideră de „frați“ numai pe cei din semănța lui Israil, fiindcă aceștia deși aveau legea scrisă nu o implineau, pânăce păgânii, cari n'aveau legea, faceau ale legii din fire, „cari arată fapta legii scrisă în inimile lor“ (Ap. Pav. Rom. 2. 15). Hristos o plinește extinzându-o și asupra păgânilor chiamându-i la mântuire ca pe fiii aceluias părinte ceresc. El deschide porțile imp. Sale „pentru tot omul, ce vine la mine“ — cum zice însuș.

Această „plinire a legii“ nu denotă desființarea ei, ea (legea T. V.) are valoare și în noua împărăție alui Hristos, căci „mai curând va trece ceriul și pământul decât cuvântul lui Dzeu“.

Vecinicia legilor morale a T. V. oprește pe oricine a le desființat chiar de i-s'ar părea neînsemnate, căci zice Mânt. „Căci celce va strică una dintre aceste porunci mai mici și va învăță așa pe oameni, mai mic se va chiamă întru împărăția ceriurilor; iar celce va face și va învăță, aceștia mare se va chiamă întru împ. ceriurilor“. Iată cum se face, că în împ. lui Dzeu unul e mai mic, fiindcă ascultă mai mult de glasul de sirenă a diferitelor poște și pasiuni innăscute în om, decât de alui Dzeu. Altul este mare, fiindcă implinește „legea“ cu fapta și învățătura.

Aceste cuvinte ale Mânt. se rapoartă la preoți, ea învățătorii naturali ai poporului. Ei sunt cunosătorii „legii divine“ și dela ei se cere, ca această lege neștirbită s'o propage fiilor săi sufletești au conduși de interese egoiste și materiale ci de un idealism sfânt. Adecă: A ști se suferi ostenele și chinuri pentru a aduce oaia cea răpită la biserică mântuitoare, făcând

prin aceasta o faptă, care singură ți-ar deschide împărăția lui Dzeu, fiindcă ceriurile se înveselesc mai mult de câștigarea unui păcătos decât de 99 drepti, cari nici odată n'au păcătuit. A ți da osteneală a primi și a aduce la Hristos sufletele cele însângerate de răni, prin cari se scurge trecutul lor dureros și cari suflete nu așteaptă decât o mână prietinescă, care să le panseze. Adevărat, multe greutăți trebuie să suferi „păstorul“ pentru câștigarea acestor suflete, însă știind, că suferi pentru Hristos, să nu șovăiască. „A ști să suferi însemnează: a iubi, a suferi pentru Hristos însemnează a te face erou“... Și vedeți, aceste suflete trebuie deplânse, cari aveau orbia inimii, surzenia sufletului și mutismul conștiinței mai înainte și-le făcea incapabile să vadă binele, să audă de Hristos „calea, adevărul și viața“ și să vorbească limba curată a iubirii și a credinții. De ce? Fiindcă dacă au și venit la Hristos, au venit abia în ceasul al 11, — mai bine plutind până atunci în noroiul fărădelegilor, decât „să se adape dela isvorul cel pururea curgător“... Nu plângeți pe orbul, care n'a văzut lumina zilei nici odată, nu plângeți pe surdul, care n'a auzit acordurile naturii, pe mutul, care nu și poate spune frământările sufletului său fiindcă Dzeu i-a lăsat așa, „Dzeu deși întristează, apoi miluește după mulțimea îndurărilor sale“ (Ier. III. 23) ci mai vartos plângeți pe aceia a căror inimă le ie înconjoară de negura deasă a păcatelor „neputând să vadă pe Dzeu“. (Cf. Dumas. Fiul „Scrisori“).

Fraților! Un învățător neobosit trebuie să fie preotul și cu deosebire preotul român, a cărui misiune e duplă.

Cu un zel mare trebuie să lupte să-și întărească turma în „Sf. lege“ strămoșească, care ne-a scutit veacuri de-arândul de multele nenorociri. Aceasta trebuie s'o facă pentru a-și apăra credincioșii de multele curente antireligioase, cari sunt otravă stricăcioasă de suflete. Trebuie să-și deie silința de a deșteptă în tinerele odrasle și a întări în ceialalți credincioși sentimentul religios care singur numai e în stare, să innalțe pe om la Dzeu, numai el face pe om bun, cinstiț și virtuos, „desăvârșindu-l pe calea binelui și a progresului“. Și acesta e scopul spre care tind toate sfârșirile oamenilor culți de astăzi.

Misiunea a 2-a nu e mai puțin însemnată, întrucât ea atinge cel mai scump și sfânt sentiment: sentimentul limbei și a iubirei de neam pe care strămoșii ni-le-au lăsat ca scumpă moștenire; preotul are datorința de a deșteptă în fiii săi iubirea și jertfa față de credincioșii săi, față de neamul, acel „copil al suferinții“

Ce are-un vis neîmplinit,

De-acărui jale-au răposat

Și moșii și părinții“.

Când preotul va deșteptă în oamenii săi iubirea față de „lege“ și neam atunci se va face urmaș vrednic unui Sava Brancoviciu și Marelui Andreiu baron de Șaguna.

Fraților! Noi, cari mâne, poimâne vom avea să luăm în mână conducerea unui neam, care dela noi își așteaptă fericirea lui, avem datorința ca să avem în inimă scrisă cu litere de foc și ca un far luminos pilda marilor nostri ierarhi. Amin!

CRONICA.

La Trierarchi în Arad. Precum se știe P. S. S. D. episcop Ioan I. Pap a fost în ziua de Trierarchi ales de episcop al Aradului. Estimp

și-a serbat P. S. S. aniversarea anului al 11-lea a arhieriei sale și ziua numelui luat în călugărie. Consistoriul, seminarul, tinerimea seminarială, preoțimea parohială cu poporul, intelectualii, cu un cuvânt toată societatea arădană și-a manifestat sentimentele de iubire și alipire către arhieriu. După recepții în cari s'au schimbat călduroase cuvinte de iubire între arhieriu și delegați a urmat masa la care a avut P. S. S. o frumoasă cunună de oaspeți.

† **Ioan Pap.** Deodată cu neuitatul Dr. N. Oncu a trecut la cele eterne și prietinel său din copilărie, Ioan Pap, fostul protonotar comitatens al comitatului Bihariei, mai în urmă directorul căilor ferate Beiuș-Vaşcău, care și-a lăsat întreagă averea, circa 200.000 coroane bisericii și neamului. Se stinge o generație mare, oare ceea ce-i urmează umblava pe urmele ei? Să sperăm.

Cununie. Marți în 28 Ian. (10 Febr. și-a serbat cununia religioasă Dșoara Valerica Mager fca învățătorului în penz. Petru Mager în Bodești cu dl Gheorghe Constantin ales capelan în Vereșmort. Cu ocaziunea aceasta au dăruit 20 cor. pentru fondul Tichindeal-Nicoară al inst. ped.-teol. din Arad. Dorim tinerei pă-rechi multă fericire.

Concurse.

Pe baza înaltului ordin konzistorial cu ad Nr. 886/1912 prin aceasta se escrie din nou concurs pentru îndeplinirea parohiei a II-a din Kurtakér (Curtacher) resistemizat prin concluzul Ven. Sinod eparhial cu Nr. 53/908 cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Sesiunea dela parohia foastă redusă în estenziunea ei de astăzi împreună cu dreptul de pășune. 2. Unul din intravilanele parohiale. 3. Stolele legale și eventuala întregire dela stat.

Alegândul va fi obligat a propune religunea în una din școlile noastre confesionale fără altă remunerațiune precum și a predică la rândul său. Alegândul va fi obligat a suportă regulat toate dările publice după beneficiu.

Fiind parohia clasificată de clasa I (prima) dela reflectanți se prelinde clasificățiunea prescrișă prin concluzul Ven. Sinod eparhial Nr. 84/II din 1910.

Reflectanții sunt obligați a se prezentă în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. Biserică din Curtacher spre a-și arătă desteritatea în cele rituale și oratorie, iar recursese ajustate cu toate cele recerute și atestat de serviciu, adresate Comitetului parohial; a le înaintă P. O. Oficiu protopopesic din Világos (Șiria).

Kurtakér, (Curtacher) la 26 ianuarie (8 februarie) 1914.

Atanasiu Hălmăgean
preș. com. par.

Adrian Ungurean
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopresbiter.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din Ignești (Ignafalva) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Bis. și Școala“.

Emolumente: 1. În bani 200 cor. 2. Naturale 138 cor. 40 fil. 3. pentru lemnele inv. 120 cor. 4. 10 jug. pământ 80 cor. 5. Scripturistica 10 cor. 6. Conferință 10 cor. 6. Locuință și grădină.

La recourse sunt a-se alătură în original următoarele documente: 1. Extras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedeă strana fără altă remunerație. Recursese adresate către comitetul parohial din Ignești sunt a-se înaintă P. O. Oficiu ppresbiteral din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică, spre a-și arătă desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter insp. școlar.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din Buteni devenit vacant prin trecerea în stadiul de penziune a învățătorului Petru Perva se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala.“

Emolumente:

1. Din cassada epitropiei culturale 920 cor.
2. Rescumpărarea lemnelor învățătoresți 80 cor.
3. Conferința învățătorescă: 20 cor.
4. Scripturistica 10 cor.
5. Cvarțir eventual relut de cvarțir.

Alesul va fi obligat a provedeă strana și învățământul școalei de repetițiune, nu altcum a instrua și conduce cor cu elevii școalelor confesionale din loc, fără altă remunerație.

Comitetul parohial își rezervă dreptul a aplică pe alesul la oricare despărțământ de clase.

La recourse sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Extras de botez, 2. Diploma de învățător, 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Absolvenții de 4 clase gimn. ori civile vor fi preferiți.

Recursese adresate comitetului parohial din Buteni sunt a se înaintă P. O. Oficiu ppbiteral din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare Duminecă și sârbătoare în s. biserică spre a-și arătă desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter insp. școlar.

—□—

1—3

Pe baza ordinului Ven. Konzistor de sub Nr. 3552/B. 1913., din nou se publică concurs pentru îndeplinirea postului de paroh din Chișlaz (Vámosláz), parohie de cl. II, cu termen de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan, pe lângă următoarele emolumente:

1. Locuință bună cu 3 odăi, bucătărie, cămară, supraedificatele de lipsă, și grădină.
2. Pământ parohial 17 jug. a) 1600□ st. arător.
3. Drept de pășunat pentru 6 vite.
4. Bir dela fiecare casă cu pământ 1, dela casă fără pământ $\frac{1}{2}$ vică grâu, săcară ori cucuruz, sau răscumpărată vica à 2 cor. 50 fil.
5. Stolele uzuat și anume: botez 80 fil.; cununie 6 cor; sfeștanie 1 cor; maslu 2 cor; înmormântare mică 2 cor., mare 6—12 cor.

6. Intregirea dela stat. Darea după beneficiul preoțesc o supoartă alesul.

Parohul va avea să provadă catehizările școlărilor dela orice școală din comună, fără să pretindă dela biserica ceva remunerațiune specială.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți, ca recurselor ajustate, adresate comitetului parohial din Chișlaz, să le înainteze oficiului protopopesc din Oradea-mare (Velența), având — cu stricta observare a prescrișelor din Regul. p. parohii, a se prezentă în vreo Duminică sau sărbătoare în sf. biserică de acolo, pentru dovedirea desterității în cele rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Andrei Horvat* protopop.

—□—

1—3

Pe baza rezoluțiunei Ven. Consistoriu Nr. 3603/9 3 se escrie din nou concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“, pentru îndeplinirea parohiei de clasa (I) primă devenită vacantă în **Ianovia** (Temesjenő, protopresbiteratul Timișorii) prin moartea parohului Petru Petrovici pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune parohială indusă la cărțile funduare sub Nrul 271, dimpreună cu intravilanul și estravilanul aparținător.

2. Stolele legale.

3. Birul legal și anume: după o sesiune de pământ 60 litre după o jumătate ($\frac{1}{2}$) sesiune 30 litre, după ($\frac{1}{4}$) un pătrar sesiune 15 litre, iar jelerii 8 litre în grâu curat.

4. Alte venituri accidentale și eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte toate sarcinile publice după întreg beneficiul său, are să se îngrijească însuși de locuință și să catehizeze fără altă remunerație la școlălele confesionale din loc, iar în dumineci și sărbători când e de rând cu slujba să predice și vestească cuvântul lui Dzeu în sfta biserică.

Parohia fiind de clasa primă se recere ca recurselor ajustate cu documentele recerute pentru parohii de clasa primă conform regulamentului din vigoare adresate comitetului parohial din Ianovia să le subștearnă Preaonoratului Oficiu protopresbiteral gr. ort. rom. în Timișoara (Temesvár Gyárvaros). Reflectanții vor avea să se prezenteze pe lângă stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din loc spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat în ședința extraordinară a comitetului par. gr. ort. rom. din Ianovia (Temesjenő) la 2/15 sept. 1912.

Dimitrie Pelici
preș. com. par.

Alexiu Putici
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Ioan Oprea* adm. protopresb.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Selageni** (Szelezsény) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. În bani 200 cor. 2. 6 Hl. grâu 90 cor. 3. 6 Hl. cucuruz 66 cor. 4. 24 m. lemne și pentru sala de inv. 120 cor. 4. 06 Hl. fasole 8 cor. 5. scripturistică 6 cor. 6. conferință 10 cor. Stolă 20 cor. Intregire se cere dela stat.

La recurses sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație. Recursesle adresate către comitetul parohial din Selageni sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

3—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Mustești** (Mosztalva) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumente: 1. Dela epitropie 181 cor. 2. Venitul alor 4 jugh. pământ: 45 cor. 3. 5 q grâu 93 60 cor. 4. 5 q cucuruz 72 cor. 5. Rescumpărarea de fân 15 cor. 6. 4 st. lemne și pentru sala de inv. 96 cor. 7. Scripturistică 8 cor. 8 Conferință 16 cor. Intregirea salariului se va cere dela stat.

La recurses sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Alesul va provedea strana fără alta remunerație. Recursesle adresate către comitetul parohial din Mustești sunt a se înaintă P. O. Of. ppbit. din Buteni (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în sf. biserică, spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin* ppbiter, insp. școlar.

—□—

3—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din **Prăjești** (Parázs) se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumente: a) 300 cor. din casa episcopiei culturale. b) Venite stolare 10 cor. c) Pământ învățătoresc cu dreptul de pășunat rescumpărat în bani; 160 cor. d) 9·60 Hl. bucate rescumpărate în bani 124·80 cor. e) 60 l. mazere rescumpărată în bani 8·40 cor. f) 16 metri de lemne pentru învățător rescumpărate în bani împreună cu cărăușie 80 cor. g) Conferință 6 cor. Locuință în natură și grădină de legume. Intregirea salariului dela stat e în curgere.

Reparări mai mici și curățirea la locuința învățătorului, atât pe din lăuntru cât și pe din afară, cade în sarcina învățătorului, iar a salei de învățământ în sarcina comunei bisericesti.

Alesul va provedea cantoratul fără alta remunere.

La recurses sunt a se alătură în original următoarele documente: 1. Estras de botez. 2. Diploma de învățător. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu.

Recursesle adresate comitetului parohial din Prăjești, sunt a se înaintă oficiului ppbiteral din Buteni, (Körösbökény), având reflectanții a se prezentă în cutare duminică ori sărbătoare în sfânta biserică din Prăjești spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, ppbiter insp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresci din **Moaneasa** (Menyháza) se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele: Din cassa epitropiei parohiale 320 cor. Pentru lemne 120 cor., din cari este a se încălzi și sala de învățământ curatorul 20 cor. Pentru conferințe 20 cor. Pentru scripturistică 10 cor.

Școala corespunde legii, iar salarul e întregit dela stat.

Alesul va fi obligat să prevadă cantoratul pe lângă stolarul obicinuit și să înființeze și conducă cor bisericesc fără altă remunerațiune.

Recursele sunt a se ajusta cu următoarele documente originale: 1. Extras de botez. 2. Diploma de învățator. 3. Atestat de apartinență. 4. Atestat de serviciu

Reflectanții au să se prezinte în sfânta biserică din Moneasa, iar recursurile adresate comitetului parohial să se trimită oficiului protopresbiteral din Buteni.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Florian Roxin*, ppresb. insp. școl. 3—3 gr.

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal pe lângă parohul Teodor Ioaneș din **Bencecul-român**, tractul Timișorii decretat cu înalta rezoluțiune consistorială de sub Nr. 7514/1913 se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din sesiunea parohială.
2. Una jumătate ($\frac{1}{2}$) din stolele și birul legal.

Casa parohială rămâne în beneficiu preotului Teodor Ioaneș asemenea și întregirea dotațiunii sale dela stat.

Pentru fiitorul capelan nu garantează nici comuna bis. nici superioritatea bis. întregirea dela stat.

Parohia fiind de **clasa II-a** dela recurenți se recere cvalificația prescrișă pentru astfel de parohii.

Alesul pe lângă aceia că va fi dator să provadă toate serviciile divine și pastorale din parohie, precum și catehizațiunea la toate școlile din loc fără alta remunerațiune, va mai avea să supoarte și dările publice după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescise în original și cu atestat despre serviciul eventual prestat și adresate comitetului parohial din Bencecul român, se vor subșterne în termenul legal P. O. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. al Timișorii (Temesvár-gyárvaros.)

Recurenții vor avea a se prezentă cu stricta observare a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii în vre-o duminică ori sărbătoare în sfta biserică din Bencecul român spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Ioan Oprea*, adm. protopopesc.

—□— 3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii de învățator-cantor dela școala gr.-or. română din comuna **Săud** (Szód) se escrie concurs cu termen de alegere **30 zile** dela prima publicare în organul oficios pe lângă următorul beneficiu.

1. Salar în numărar 400 cor. 2. Întregirea dela stat pusă în perspectivă prin rezoluțiunea ministerială de sub Nrul 163063/1913 K M. 3. Locuință (2 chilii și culină) și grădină de legume. 4. Pentru cantorat: a) bir 2 cubule cucuruz sfărâmat à 10=20 cor. și b) stole 40 cor. Pentru conferință 6 cor.

Curățirea și încălzirea salei de învățământ cade în sarcina comunei bisericești.

Reflectanții la aceasta stațiune își vor înaintă petițiunile instruite regulamentar și adresate comitetului

parohial din loc în termenul concursual P. O. Oficiu protopresbiteral al tractului Vașcău în Köszvényes p. Kisszédres, și se vor prezentă la sf. biserică din loc pentru a se arată poporului.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Vasile Nicoruția*, vicar protopopesc.

—□— 3—3

Pentru postul de învățator la școala conf. gr.-or. rom. din **Secaș**, tractul Belințului, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 740 cor.
2. Dela fondul bisericesc 200 cor.
3. Dela pământul școalei 60 cor.
4. Conferința 20 cor.
5. Scripturistica 10 cor.
6. Dela fiecare înmormântare 40, eventual 80 fil.
7. Locuință în natură și grădină lângă ea. Repararea din lăuntru aparține învățătorului, cea din afară comunei bisericești.

Întregirea salarului peste 1000 cor. s'a cerut dela stat.

Alesul e dator a prestă serviciile cantorale în și afară de biserică, și a instrua tinerimea școlară în cântările bisericești fără altă remunerație.

Preferiți vor fi cei destoinici a instrua și dirigia coru bisericesc.

Reflectanții au să-și aștearnă petițiile instruite conform legilor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belenceze, Temes megye) și a se prezentă într'o duminică sau într'o sărbătoare, ca să-și arate desteritatea în cântare și în tipic.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.

—□— 3—3

CĂRȚI BISERICEȘTI CU LITERE LATINE:

Penticostarul, leg. în piele roșie	14.—
Cazania	14.—
Molitvelnicul	14.—
Triodul cu strajnicul	27.—
Octoichul mare	27.—
Mineile 12 vol. pe 12 luni leg. în pi. le	186.—
Apostol	11-50
Evangelia, cu litere latine	25.—

De vânzare la:

Librăria Diecezană, Arad.